

Til Statnett SF

firmapost@statnett.no

torkil.bardsgjerde@statnett.no

Mo i Rana, 8. april 2025

Høringsuttalelse til Statnetts foreslåtte endringer i tariffprinsipper

Innledning og sammendrag

Vi viser til høringsnotat fra Statnett datert 13. februar 2025, med forslag om prinsipper for en ny tariffmodell.

Celsa Armeringsstål AS er Nordens eneste produsent av armeringsstål, med stål- og valseverk samt produksjon av armeringsnett i Mo i Rana, og 400 ansatte. Stålproduksjonen er utelukkende basert på resirkulert stålskrap, og Celsa er dermed en av landets ledende gjenvinningsbedrifter. Sammen med ansatte og stålskrap, er elektrisk kraft den viktigste innsatsfaktoren i framstillingen av skrapbasert stål.

Celsa er også en del av Mo Industripark, som med utgangspunkt i kraftforedlende industri og sammen med tre andre bedrifter innenfor tariffgruppen stort forbruk og over hundre andre store og små bedrifter med rundt 2.900 ansatte, utgjør en industriklynge og et industrielt tyngdepunkt i Norge og Nord-Norge.

Bakgrunnen for høringsnotatet er behovet for ny nettkapasitet i transmisjonsnettet med påfølgende betydelige kostnadsøkning for kraftforbrukerne. Forslaget innebærer at norsk kraftforedlende industri skal ta en mye større del av de framtidige nettkostnadene enn tidligere, til tross for de stordriftsfordelene kraftforedlende industri bidrar med både for driften av og investeringer i kraftnettet. Forslaget innebærer en betydelig forverring av denne industriens globale konkurransekraft i en tid der behovet for stabile rammebetingelser er i sterkt fokus.

Forslaget representerer videre et klart brudd med Industrimeldingen (Meld. St. 16 2024-2025), nå til behandling i næringskomitéen, der det er et prioritert industripolitisk mål at norsk industri skal ha tilgang til ren og rimelig kraft. Kostnaden for denne kraften omfatter også nettleien. Forslaget er også i strid med EUs industri- og energipolitikk, der målet er å styrke energiforsyningen og redusere energikostnadene i Europa. Medlemslandene oppfordres konkret til å utarbeide tariffmodeller som gir kraftforedlende industri. EU-kommisjonen la fram sin *European Steel and Metals Action Plan* 19. mars 2025. Her heter det blant annet på side 5:

EU energy regulation provides a framework for the design of network tariffs based on the principles of cost-reflectiveness, transparency and non-discrimination, while taking into account the need for network security and flexibility. Member States can design their network tariffs in a way that benefits energy-intensive industries.

Verst rammer forslaget trolig kraftforedlende industri i Nord-Norge, som ligger nær den nord-norske kraftproduksjonen, men svært langt fra sine råvare- og ferdigvaremarkeder. For bedriftene i Mo Industripark vil forslaget bety en kraftig økning fra dagens tariffnivå. Konsekvensene for industrien og regionen kan bli omfattende. Stålmarkedet er globalt, og økte kostnader i Norge kan ikke sendes videre til kundene.

Sammenfatningsvis er det Celsas oppfatning at det samlede forslaget er svakt begrunnet, at de viktigste prinsippendringene ikke er tilstrekkelig forankret i kontrollforskriften, at konsekvensene for landets og spesielt Nord-Norges kraftforedlende industri ikke er kartlagt og at konkrete endringer derfor ikke kan gjennomføres allerede i 2026. Omleggingen av tariffprinsipper må settes i et større og mer helhetlig perspektiv, og ta hensyn til kraftforedlende industris bidrag til samfunn, samfunnsøkonomi og ikke minst kraftsystemet.

Vi merker oss særlig to forhold:

1. **Ukritisk bruk av begrepet samfunnsøkonomisk fornuft.** Statnett benytter ofte begrepet *samfunnsøkonomisk fornuft* om vurderinger og prinsipper i høringsnotatet, uten at denne fornuften begrunnes eller drøftes på noen måte. Dette betyr samtidig at de forslagene til prinsippendringer som innebærer overføring av tariffkostnader fra alminnelig til stort forbruk heller ikke er forankret i forskrift eller samfunnsøkonomi. Også Statnett har ansvar for å bidra til god politikk innenfor viktige politikkområder som næringsliv, industri, sysselsetting og nødvendig omstilling. Statnett har videre et særlig ansvar for at deres analyser av samfunnsøkonomisk lønnsomhet er basert på reelle og robuste fakta og forutsetninger.
2. **Forvirrende omkring lokaliseringsfaktor og differensiering av tariffgruppen stort forbruk.** Man kan ved gjennomlesing av høringsnotatet få inntrykk av at Statnett vil gjennomføre en grundig vurdering av disse to forholdene i tariffstrukturen på et senere tidspunkt. Da er det viktig å være oppmerksom på at Statnett allerede ved innføring av kapasitetsleddet fra og med 2026 vil desimere nettopp lokaliseringsfaktoren og differensieringen av tariffgruppen stort forbruk. Store deler av tariffkostnaden flyttes over fra dagens residuale fastledd til kapasitetsleddet – uten at lokaliseringsfaktoren eller differensieringen følger med. Dermed elimineres betydelige deler av disse to prissignalene allerede fra og med 2026.

Før Statnett gjennomfører svakt begrunnede og konsekvensvurderte tariffprinsipper, er det en rekke andre tiltak som kan gjennomføres for å forbedre effektiviteten i kraftnettet. I

Riksrevisjonens rapport av 18. mars 2025 til Stortinget, *Riksrevisjonens undersøkelse av kapasiteten i strømmettet*, påpekes en rekke forbedringspunkter for nettselskapene. Blant annet at nettet driftes med høyere sikkerhetsmarginer enn nødvendig, at det er for lite samarbeid mellom nettselskapene om tiltak for bedre utnyttelse av nettet, at fleksibilitetstjenestene utnyttes for lite og at mye av kapasiteten i nettet er reservert, men allikevel ikke i bruk. Videre å forbedre oppfølgingen av tilknytningsplikten og effektivisere gjennomføringen av nettinvesteringer på mange plan – også for eksempel gjennom fastsetting av Statnetts og de øvrige nettselskaperes inntektsrammer og utbyttepolitikk.

Nedenfor går vi gjennom noen vesentlige punkter i høringsnotatet. Vi følger samme rekkefølge som under oppsummeringen på side 26 og 27 i høringsnotatet.

Innføring av et kapasitetsledd fra og med 2026

Statnett foreslår at det allerede fra og med 2026 innføres et kapasitetsledd basert på maksimalt uttak, eventuelt avtalefestet uttak – i stedet for uttak i toppplasttimen. Kapasitetsleddet skal i stor grad erstatte dagens fastledd for forbruk, men uten å ta med seg tariffreduksjonen som er knyttet til samlokalisering og tariffgruppen stort forbruk. Statnett foreslår dermed allerede her en betydelig reduksjon i prissignaler knyttet til toppplasttimen, samlokalisering og tariffgruppen stort forbruk i 2026 uten å vurdere konsekvensene nærmere. Vi kommer tilbake til samlokalisering og tariffgruppen stort forbruk også under respektive avsnitt *Revisjon av fastleddet - samlokaliseringsfaktoren* og *Revisjon av redusert tariff til store enkeltforbrukere*.

På side 18 i høringsnotatet hevder Statnett at dagens fastledd for forbruk kun premierer kortsiktig fleksibilitet gjennom insentiver til å redusere effektuttaket når nettet er høyt belastet, underforstått i vintersesongen rundt toppplasttimen. Dermed konkluderes det med behov for å innføre nye signaler som fungerer på lang sikt, gjennom innføring av kapasitetsleddet.

Premisset om at uttak i toppplasttimen ikke gir signaler også på lang sikt, er feil. Det er tvert imot slik at et prissignal som gir redusert uttak i sesonger der det er behov for redusert uttak, og som fungerer over mange år og dermed lang tid, nettopp gir et langsiktig signal i tillegg til det kortsiktige. Statnetts forslag om et kapasitetsledd er dermed basert på en uriktig forutsetning om manglende langsiktig prissignal i dagens tariffmodell.

I høringsnotatet forklarer Statnett at man ønsker å flytte fokus fra toppplasttimen til målt maksimalt effektuttak siden det vil gi et mer effektivt prissignal. I praksis innebærer dette at Statnett legger lokk på kraftforedlende industris produksjonskapasitet. Når tilgangen til denne industriens felles råvare, kraften, begrenses, så begrenses også produksjonskapasiteten. Dermed er ikke Statnett lenger ute etter økt fleksibilitet, men å redusere tilgangen til nett for enkeltforbrukere, slik at andre kan slippe til. Dette har ingen forankring i forskriften.

Tariffgruppen stort forbruk forholder seg til prissignalet i toppplasttimen og reduserer sitt forbruk i forhold til maksimalt effektuttak (i) når det er behov for dette i vintersesongen og (ii) over år, altså på lang sikt. Dette bekreftes også på side 22 i høringsnotatet. Her drøfter Statnett nettopp prissignalene knyttet til toppplasttimen som et signal som resulterer i at uttaket reduseres i de perioder der nettet er tungt belastet. Man drøfter sågar å forsterke disse signalene gjennom for eksempel flere toppplasttimer, finere områdeinndeling og/eller ved å varsle toppplasttimene. Til tross for dette foreslås det å flytte vesentlige deler av topplastsignalet over til maksimallastsignalet allerede i 2026.

På den annen side vil det oppstå en klar ulempe ved å ta i bruk maksimalt effektuttak som prissignal, siden maksimalt effektuttak kan og vil oppstå utenfor toppplasttimen og vintersesongen. Det vil gi et signal om å redusere uttaket også i sesonger der det ikke er nødvendig. Ta for eksempel sommersesongen. På side 15 i høringsnotatet presiserer Statnett at en av begrunnelsene for tariffreduksjon til tariffgruppen stort forbruk er at de generelt har en høyere last om sommeren enn øvrig forbruk. Stort forbruk balanserer altså på dette området ut alminnelig forbruks relativt høye last gjennom vinteren, rundt høylasttimen. Og gir dermed en jevnere kapasitetsutnyttelse av nettet på tvers av sesongene. Når det gjelder store enkeltforbrukere ser altså Statnett nytte av relativt høyt forbruk utenfor vintersesongen, mens det ved innføring av kapasitetsleddet argumenteres med behov for redusert maksuttak utenfor vintersesongen. Her er det et motsetningsforhold som bør vurderes nærmere før endringer gjennomføres.

Etter dette framstår Statnetts forslag om å innføre kapasitetsleddet fra 2026 som svakt utredet og forhastet.

I tillegg hevder Statnett på side 18 i høringsnotatet at kapasitetsleddet vil bidra til en mer bærekraftig omfordeling av tariffkostnader fra alminnelig forbruk til eksisterende og framtidig industri. Og videre på side 12 at en slik omfordeling vil være samfunnsøkonomisk fornuftig siden det i stor grad er ny produksjon og ny industri som er drivende for kostnadsutviklingen framover. Dette forsterker inntrykket av et svakt utredet forslag. Det vises til samfunnsøkonomi, men føres ingen relevant argumentasjon for hvorfor et alternativ framstår som mer samfunnsøkonomisk enn et annet.

Til slutt henvises igjen til side 18 i høringsnotatet der Statnett framhever at kapasitetsleddet vil være sammenlignbart med fastleddet som er innført på lavere nettnivåer, og dermed bli mer lik tariffstrukturen i underliggende nett. Og at det vil medføre en forenkling for nettbrukerne og sikre mer gjennomgående prissignaler. For tariffgruppen stort forbruk vil effekten være den motsatte. De fleste av de store enkeltforbrukerne av nett som ikke er direkte tilknyttet transmisjonsnettet og Statnetts tariffmodell, opplever at Statnetts prissignaler viskes ut fordi nettselskapene i underliggende ikke viderefører hverken Statnetts tariffstruktur, tariffprinsipper eller prissignaler. Statnett burde bidra til å tydeliggjøre prissignalene i underliggende nett, heller enn å gjøre sin egen tariffstruktur mer lik det underliggende nettets tariffstruktur.

Dette blir tydelig på side 36 i høringsnotatet. Statnett er i stand til å gi et godt anslag på omfordelingen av tariffkostnader mellom tariffgruppen stort forbruk tilknyttet transmisjonsnettet og øvrig forbruk. Men, når det kommer til underliggende nett, kan man bare vise til konsekvensene for nettselskapene, og ikke isolere tariffgruppen stort forbruk i underliggende nett. Bakgrunnen er at det ikke finnes god oversikt over de ulike tariffstrukturene og -prinsippene i underliggende nett.

Det framstår dessuten åpenbart at en framtidig tariffmodell med både et kapasitetsledd og et fastledd for forbruk, vil øke kompleksiteten. Jo flere prissignaler, desto mer komplekst.

Med dette som grunnlag kan det virke som om det viktigste argumentet for å innføre kapasitetsleddet i kombinasjon med en vesentlig eliminering av tariffreduksjonen knyttet til samlokalisering og tariffgruppen stort forbruk, er å overføre tariffkostnader fra alminnelig forbruk til stort forbruk. Det faller i tid sammen med et betydelig fokus på det alminnelige forbrukets eksponering for prisutviklingen generelt og for strømprisene spesielt.

Celsa foreslår at Statnett legger vekk planen om et kapasitetsledd.

Dersom Statnett allikevel skulle innføre kapasitetsleddet allerede fra og med 2026, er det viktig å luke vekk ikke-representative peak-timer, slik det antydes i vedlegg 3 i høringsnotatet.

Krav om deltakelse i reservemarkedet fra og med 2026

Celsa er en del av den globale og skrapbaserte produksjonen av stålprodukter for bygg- og anleggsmarkedet. Brukt stål, i form av stålskrap, resirkuleres til nye og fullverdige stålprodukter. Resirkuleringen, eller stålproduksjonen, kjennetegnes i denne sammenheng av tre forhold:

- Volatil etterspørsel gjennom konjunkturfasene globalt og regionalt, samt betydelig sesongvariasjon i etterspørselen gjennom året; vår, sommer, høst og vinter.
- En global produksjonsteknologi der smeltet stål tappes fra smelteovnene jevnlig og stort sett en gang i timen, kombinert med at strømtilførselen stenges ned under tappingen.

- En krevende smelteprosess med høy belastning på smelteutstyret og påfølgende vedlikeholdsstanser av varierende varighet.

Alle disse forholdene kompliserer deltagelsen i Statnetts reservemarkeder for Celsas del. Celsa har tidligere deltatt i reservemarkedet, da i det såkalte RKOM-markedet. Etter hvert ble imidlertid kostnadene for høye i form av en markedsutforming som ga lavere kompensasjon for deltakelsen med bakgrunn i de nevnte forholdene over. Generelt er det mange store enkeltforbrukere som deltar i reservemarkedet og felles for mange vil være at Statnetts utforming av ordningen er viktig for muligheten til å delta.

De særlige etterspørselssvingningene i bygg- og anleggsmarkedet bidrar videre til at det er tilnærmet umulig å beregne en langsiktig og stabil alternativkostnad for deltakelse i reservemarkedet fra Celsas side. Vår vurdering er at det for Celsa vil være spesielt avgjørende hvilken markedsutforming Statnett velger (eller allerede har valgt). Men vi mener også at tilpasninger fra både Statnetts og Celsas side kan muliggjøre en vesentlig deltakelse fra Celsas side, slik Statnett anmoder om i høringsnotatet. Også denne vurderingen er imidlertid vanskelig, siden Statnett i sitt høringsnotat ikke antyder hva en vesentlig andel av volumet innebærer.

På side 19 i høringsnotatet antydes også muligheten for å kreve at store enkeltforbrukere deltar i spotmarkedet med prisavhengige bud. Celsa har forstått det slik at nedetid som følge av prisavhengige bud vil eller kan kollidere med, og medføre redusert kompensasjon ved deltakelse i reservemarkedene. Hvis det er tilfelle, så bør Statnett vurdere å endre utformingen av regelverket innenfor dette området.

Det kan virke som om Statnett i høringsnotatet betrakter tariffgruppen stort forbruk som en homogen gruppe med ensartede egenskaper i forhold til deltakelse i reservemarkedene. Det er neppe tilfelle.

Celsa foreslår at det ikke innføres krav om deltakelse i reservemarkedene. Blant annet fordi mange, kanskje de fleste, allerede deltar og fordi det ikke er noen prinsipiell sammenheng mellom slik deltakelse og de stordriftsfordelene som begrunner differensieringen av tariffgruppen stort forbruk. På den annen side mener vi at Statnett kan øke mulighetene for de store enkeltforbrukernes deltakelse i reservemarkedet framover, blant annet gjennom å intensivere sin kommunikasjon rundt dette.

Økt bidrag fra balanseansvarlige aktører

Balanseansvarlige viderefakturerer i dag nettrelaterte kostnader til nettbrukerne. Det er krevende å ta stilling til denne delen av Statnetts forslag uten å vite mer om hvordan de balanseansvarliges økte kostnader skal håndteres av de balanseansvarlige aktørene. Skal de viderefaktureres i sin helhet? Hvordan skal viderefaktureringen i så fall fordeles mellom de ulike nettbrukerne?

Det kan godt være at Statnett gjennom dette forslaget gir fra seg kontrollen over en del av tariffstrukturen og overlater ansvaret for prissignaler til tredjepart. Det er interessant at Statnett til tross for dette på side 26 i høringsnotatet konkluderer med at kostnadsfordelingen nå vil bli mer objektiv og ikke-diskriminerende.

Revisjon av energileddet

Statnett mener (1) at det må vurderes om energileddet gir riktige prissignaler og (2) at kostnadsfordelingen i perioder og prisområder med høye spotpriser ikke er i tråd med hensikten.

Her er det innledningsvis grunn til å se nærmere på Statnetts egne vurderinger rundt prissignaler:

- **Tariffen mangler prissignaler.** På side 3 i høringsnotatet mener Statnett at tariffen generelt mangler signaler om hvordan hver kundes kapasitetsutnyttelse bidrar til økte kostnader i nettet.
- **Målet er fungerende prissignaler.** I tråd med dette uttrykkes på side 4 i høringsnotatet mål knyttet til prissignalene, herunder at prissignalene skal bidra til effektiv utnyttelse av nettet på kort sikt – det vil si sterkere prissignaler i situasjoner med høy utnyttelse av nettet, og at prissignalene skal gi ønskede investerings- og lokaliseringssignaler på lang sikt – det vil si sørger for at kundene på et tidlig tidspunkt kan framskrive framtidige tariffkostnader og gjøre systemmessig fornuftige valg med hensyn til blant annet egen lokalisering.
- **Energileddet tilbyr et fungerende prissignal.** På side 5 i høringsnotatet beskrives energileddet noe nærmere. Det fastslås at energileddet gir et prissignal om riktig bruk av nettet i forhold til tapskostnader. Nederst på side 6 i høringsnotatet oppsummeres også prissignalene som kommer fra dagens modell. De kommer fra markedet (områdepriser), marginaltapsleddet (energileddet) og anleggsbidrag.
- **Utfordringer rundt energileddets prissignal.** Videre på side 13 i høringsnotatet problematiserer Statnett en del forhold rundt prissignalene fra energileddet, herunder at høye spotpriser medfører en økonomisk overføring til produsentene på bekostning av forbrukerne, samt at store deler av forbruket mangler tilgang til prissignalet fordi nettselskaper i underliggende nett velger å fjerne signalet fra sine tariffmodeller. Samtidig erkjennes at nye aktører vil kunne ta hensyn til dette prissignalet ved framtidige investeringsbeslutninger, gitt at de da mottar signalet.

Basert på observasjonene over forstås Statnetts ståsted slik at energileddet i prinsippet er i stand til å gi relevante prissignaler både på kort og på lang sikt, men at disse signalene i praksis forstyrres i områder og perioder med volatile og høye spotpriser og av nettselskaper i underliggende nett.

Celsa forbruker imidlertid kraft i et geografisk område der energileddets prissignaler i praksis fungerer etter hensikten, uten betydelig prisvolatilitet og der nettselskapene i underliggende nett viderefører Statnetts tariffstruktur til tariffgruppen stort forbruk.

Når Statnett på side 13 i høringsnotatet konkluderer med å se nærmere på dagens ordning og vurdere alternativ tilnærming, så støttes det av Celsa. Celsa foreslår følgende:

- **Beholde fungerende prissignaler.** Slik Statnett skisserer den framtidige nettutviklingen, vil det være nyttig å beholde de prissignalene som dagens modell allerede tilbyr, i tillegg til å lete etter nye prissignaler. Energileddet yter både kort- og langsiktige prissignaler, og fungerer som nevnt etter hensikten innenfor de områdene der det tillates å fungere.
- **Alternativ prising.** Statnett bør vurdere å etablere en alternativ prising av energileddet. Det kan skje ved å fortsette innenfor dagens spor. Med det mener vi å legge begrensninger på spotprisen i de områder der dette er et problem, slik at prissignalet ikke forstyrres av de nevnte overføringene mellom tariffgruppene. Men det kan også skje

gjennom en alternativ tilnærming i form av en mer langsiktig kapasitetskostnad, for eksempel i retning av de vurderinger som Statnett foreslår under det nye kapasitetsleddet. Her ser vi at Statnett på side 13 i høringsnotatet spør om ikke spotprisen i seg selv er et sterkt nok prissignal for endret adferd. Til det er det å bemerke at spotprisen i tillegg til å være høy, også kan tenkes å være volatil. I en tenkt situasjon med svært volatile spotpriser på noe sikt, vil spotprisen i seg selv neppe kunne representere et tilstrekkelig sterkt prissignal. Statnett er også inne på tanken om at fornybar produksjon i liten grad kan agere på prissignalet fra energileddet. Det kan i viss utstrekning være riktig, men da vil det i desto større grad være fornuftig å justere prissignalet slik at det blir relevant og robust for øvrige aktører i nettet i framtiden – og samtidig påvirker fornybar produksjon i den grad det er mulig. Det er ikke slik at fornybar produksjon i framtiden alltid må produsere når det er vind og solskinn – koste hva det koste vil.

- **Initiere fungerende prissignaler i underliggende nett.** Når det gjelder utfordringen i underliggende nett rundt nettselskapenes tariffer som ikke viderefører fungerende prissignaler, så bør dette kunne unngås gjennom en forskriftsjustering. Statnett bør ta på seg ansvaret for å ta initiativ på dette området, og ikke bare skyve dette over på reguleringsmyndighetene.

Revisjon av fastleddet – samlokaliseringsfaktoren

Samlokaliseringsfaktoren har sitt utgangspunkt i at det er en fordel å lokalisere forbruk nært produksjonen av kraft. Den er revidert flere ganger, fra en start uten eller med lavt gulv, via 0,5 og nå et gulv på 0,6. Utviklingen har speilet Statnetts vurdering av nytteeffekten av forholdet mellom produksjon og forbruk bak tilknytningspunktene opp gjennom årene. Den nedre grensen er vilkårlig fastsatt.

På side 14 i høringsnotatet konkluderer Statnett med at det ikke lenger nødvendigvis er samsvar mellom dagens lokaliseringsfaktorer og behovet for nett for å forsyne produksjon og forbruk i gitte punkter i nettet. Bakgrunnen sies å være at de tidligere fordelene ved nærhet er vannet ut opp gjennom årene; produksjonen er nå mer tilpasset markedsprisingen av kraft og vil framover bli mer tilpasset vind- og solforhold – enn at den er tilpasset forbrukernes behov i hvert enkelt tilknytningspunkt. Det vil dermed ikke nødvendigvis være mer samfunnsøkonomisk fornuftig å etablere nytt forbruk bak et punkt med lav k-faktor – enn bak et annet punkt.

Celsa er enig i at forholdene i dag ikke nødvendigvis er slik forholdene var før i alle tilknytningspunktene landet over. På den annen side vil man ved å bruke eksempelet Mo Industripark, der det på et svært begrenset geografisk område er lokalisert både betydelig kraftproduksjon og flere kraftforedlende industribedrifter som sammen produserer døgnet rundt og året gjennom, også forstå at uansett hvordan produksjonen tilpasser seg marked, sol eller vind, så vil det til enhver tid være en eller flere store enkeltforbrukere i nærheten som forbruker denne kraftproduksjonen. Det finnes flere slike eksempler rundt om i Norge.

Her er vi igjen i en situasjon der et av leddene i tariffstrukturen, i dette tilfellet samlokaliseringsfaktoren, tilbyr et fungerende prissignal.

Celsas poenger er følgende:

- For et flertall tilknytningspunkter der det er kort avstand mellom produksjon og forbruk og forholdene ellers ligger til rette, vil det fortsatt være slik at nytt forbruk bak punktet gir

mer effektiv utnyttelse av dagens og framtidig nettkapasitet enn tilsvarende bak andre punkter.

- I slike tilknytningspunkter vil samlokaliseringsfaktoren være et effektivt og lettforståelig prissignal på lang sikt. Det er svært enkelt og visuelt å ta stilling til en k-faktor på 0,6 i forhold til for eksempel 1,0.
- Konsekvensen av Statnetts argumentasjon blir blant annet at kraftprodusentenes løpende tilpasning til markedsprisingen, og dermed optimalisering av inntektssiden, skal medføre omfordeling av nettkostnader mellom forbrukerne.

Celsa foreslår derfor at Statnett ikke erstatter samlokaliseringsfaktoren med noe annet, slik det antydes på side 22 i høringsnotatet, men i stedet tilpasser den til dagens forhold og fortsetter å benytte den som et langsiktig prissignal for å attrahere nytt stort forbruk av kortreist kraft. Det vilkårlige gulvet på 0,6 bør reduseres eller fjernes.

Revisjon av redusert tariff til store enkeltforbrukere

Celsa vil innledningsvis påpeke at den reduserte tariffen til tariffgruppen stort forbruk har vært justert flere ganger de seneste årene. Det framgår på side 32 av Statnetts rapport *Forslag til tariffmodell fra 2019*, av januar 2018, at tariffgruppen stort forbruk fikk en gjennomsnittlig reduksjon i sin tariff, sammenlignet med alminnelig forbruk, på 68%. Dette var trolig informasjon gjeldende for 2017. Maksimal reduksjon for en stor enkeltforbruker var da 90%. Av Statnetts tariffhefte for 2020, side 8, framgår det at maksimal reduksjon ble justert ned til 75% i 2019 og videre ned til 60% i 2020. I 2021 ble dagens ordning etablert, og alle store enkeltforbrukere ble justert ned til 50% reduksjon sammenlignet med alminnelig forbruk. Det har altså funnet sted en suksessiv nedtrapping av denne tariffgruppens reduserte tariff i forhold til alminnelig forbruk.

På side 15 i høringsnotatet formulerer Statnett tre forhold som gjør at tariffgruppen stort forbruk har denne reduserte tariffen sammenlignet med alminnelig forbruk:

- **Høy sommerlast.** Store enkeltforbrukere har generelt en høyere last om sommeren enn annet forbruk. Dette gir grunnlag for lavere systemdriftskostnader.
- **Avvikende forbruksprofil.** Store enkeltforbrukere har en annen forbruksprofil enn øvrig forbruk som gir en bedre utnyttelse av nettet samlet sett.
- **Skalafordeel.** Det anses mindre kostbart å etablere forsyning for store enkeltlaster enn mindre og mer spredte enkeltlaster.

Celsa mener at dette er helt riktige vurderinger som Statnett bør benytte aktivt for å utnytte det handlingsrommet som eksisterer i EUs regelverk for differensiering av tariffen mellom industri og alminnelig forsyning. Og som EU selv utnytter for å styrke den europeiske industriens konkurransekraft.

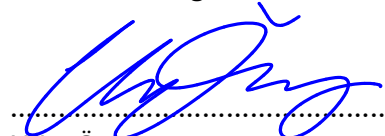
Videre på side 15 i høringsnotatet argumenterer Statnett for at det har oppstått en konkurransesituasjon mellom eksisterende og framtidig kraftforedlende industri samt mellom kraftforedlende industri og alminnelig forbruk, siden det nå står så mange framtidige industribedrifter i kø for å knytte seg til nettet. Denne konkurransesituasjonen ønsker Statnett å utnytte til å øke tariffen for tariffgruppen stort forbruk, med påfølgende tilsvarende reduksjon for alminnelig forbruk.

Sagt på en annen måte benytter Statnett sin manglende evne til å investere i takt med det økte behovet for nett i Norge til å argumentere for en omfordeling av tariffkostnad fra en tariffgruppe til en annen.

Det er ikke forskriftens intensjon at en slik omfordeling av kostnader skal utløses av manglende kapasitet i nettet. Det er også et tilleggsmoment at stort nytt forbruk i praksis ikke lenger har rett til tilknytning innenfor et tidsperspektiv det er rimelig å forvente. Statnetts tilknytningsplikt er for tiden utvannet.

Med vennlig hilsen

Celsa Armeringsstål AS

.....
Utku Öner

Administrerende direktør